

Torsdag 2024-12-12

Klockan 09-12:00 (lunch 12-13)

Sörmjöle bygdegård

Kallade:

Bygderådet Umeå: Alf Söderlund, Eva Lindman, Ulla Gustafsson, Roger Sandström

Västerbottens idrottsförbund: ~~Nielas Bromark, Mikael Eriksson~~

Enskild förening på Umeå landsbygd: Maria Bergstén Stöckebygdens Utveckling, Olle Nygren
Holmöns utvecklingsforum

Företagarna Umeå: Johanna Engström, Torbjörn Wennebro

LRF Umeå: Per-Gunnar Olofsson, ~~Inger Edlund~~

Enskilt företag på Umeå landsbygd: ~~Kristina Johansson~~, Emma Bornerberg

Umeå universitet: ~~Charlotta Hedberg~~

SLU: vakant

Umeå kommun: Mikael Berglund, Mattias Larsson, Bore Sköld, ~~Elmer Eriksson~~

Jennie Bergvall Kalén handläggare, Linn Alexandersson handläggare, Elin Lindqvist
Sekreterare

Inbjudna gäster: Studiebesök Sörmjöle, Alexander Lindström

LBR:s mötesagenda är indelad enligt dessa kategorier:

Förutsättningar: ex. infrastruktur, kommunikationer, byggande, service

Lokalt näringsliv: företagande, ex. besöksnäring, skogs- och lantbruk

Hållbar utveckling: ex. miljö/klimat, attraktivitet, kultur, föreningsliv, jämställdhet, mångfald

Övergripande

Ärende	Omfattning
Agenda	<ul style="list-style-type: none"> - Välkommen - Studiebesök, representant Sörmjölle Intresseförening, Alexander Lindström - Runda mellan rådsledamöter - Landsbygdsstrategernas punkter inkl. landsbygdssvepet. - <u>Återrapportering:</u> Rapportering: vägbelysning Status projekt: <i>Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten</i> Status: Vindkraftsplanering Lägesbild: förskolor i Tavel sjö, Rödå och Stöcke - <u>Förslag mötestider 2025</u> - Förslag landsbygdsdag 8 oktober 2025 - Övrigt
Studiebesök Sörmjölle Intresseförening, Alexander Lindström	<p>Intresseföreningen i Sörmjölle driver två aktiva projekt. Det första är en kulturvandring, som börjar vid Åreporten och går till historiska platser som kvarnen, skolan och gamla gårdar. Målet är att rusta upp vandringen med hållbara skyltar som bevarar känslan av historien. Föreningen har beviljats landsbygdsutvecklingsstödet för projektet samt fått finansiering från byamännen och medlemsavgifter för att genomföra detta.</p> <p>Det andra projektet handlar om att bygga en gemensam utomhussamlingsplats utanför butiken i syfte att skapa förutsättningar för ökad gemenskap bland byns invånare. I dagsläget samlas byns äldre med omnejd i butiken för "tisdagsfika" inne i butiken. Fikat har blivit så uppskattat att det i dag blivit för trångt i butiken. Därför såg bybor en möjlighet i att skapa en uteplats för att fler ska få plats. Projektet har beviljats landsbygdsutvecklingsstödet. Chao har också beviljats Region Västerbottens investeringsstöd för att bli en så kallad hybridbutik som kommer vara obemannat öppet vissa tider på dygnet.</p> <p>Intresseföreningen arbetar också för att underlätta för kommunen att hitta mark för förskoleplatser och möjliggöra förskolans flytt från skolan. Tre möjliga platser har pekats ut för detta, och det skulle även bidra till att skolan kan växa och förhindra att elever behöver åka till Hörnefors.</p> <p>I en förstudie "Vision Sörmjölle 2030" har föreningen identifierat flera områden med potential för tillväxt, men en utmaning just nu är att markägare inte är</p>

	<p>intresserade av att sälja. Djurhållning och åkermark för de som bedriver jordbruk är också viktiga frågor för byn.</p> <p>Alexander berättar också att idrottsföreningen driver skidspår, ungdomsverksamhet och fotboll. Han berättar att byn är känd för sin historiska betydelse, särskilt genom Åreporten. Byn växer och har idag cirka 400 årsbosatta. Fler inflyttade årsbosatta bidrar till skolans och förskolans kapacitet, vilket är en central fråga för byns framtid. Han lyfter också att det finns ett hyreshus i området och poängterar att byamännen är viktiga för byn.</p>
<p>Runda mellan rådsledamöter</p> <p>Timglas för att hålla tiden– Elin fixar!</p>	<p>🔗 Roger Sandström, Bygderådet Umeå: Arbetar för att bevara Stöcksjö som jordbruksbygd, men stöter på motstånd då alla inte vill behålla denna inriktning. 4H funderar på att flytta till Stöcksjö.</p> <p>🔗 Eva Lindman, Bygderådet Umeå: Hembygdsföreningen planerar att utveckla Ängesjöloggen tillsammans med intresseföreningen och byamännen. Eva poängterar dock att det behövs fler mötesplatser, och de ser på lösningar för byalokal i Ängesjöloggen, och inspireras av Sörfors och Överboda.</p> <p>🔗 Per-Gunnar Olofsson, LRF: LRF genomgår en omorganisation där kommungruppen får större ansvar, med fokus på livsmedelsstrategin. Nya medlemmar ska utses till gruppen.</p> <p>🔗 Torbjörn Wennebro, Företagarna: Verksamheten i byn har fått fart med stort deltagande. Julkonserterna är fullbokade. Vårdshuset har bra öppettider och ordnar julbord för de från Bakfickan. Just nu är vindkraftsfrågan i fokus.</p> <p>🔗 Alf Söderlund, Bygderådet Umeå: Bygderådet arbetar med vägbelysning och avloppslösningar, samt ett projekt med 100 arbetstillfällen i Tavelnsjö. Det finns problem med förskolor och bygglov i Tavelnsjö. Förarlösa fordon ska testas i vinter via projektet "Living Lab" som ni kan läsa mer om här: Välkommen till Smart Landsbygd - Smart Landsbygd. Slutligen tipsade Alf om Umeå Kommuns landsbygdsutvecklingsråd vid en näringslivsfrukost i Vindelns kommun, varpå representanter i Vindelns kommun tyckte det lät som ett intressant upplägg att eventuellt implementera inom Vindelns kommun.</p> <p>🔗 Bore Sköld, Vänsterpartiet: Förskolorna har genomgått ett positivt skifte i Umeå kommun, inte minst med den antagna förskolestrukturen och budgetprocessen för 2026 är i gång. Färre barn föds, vilket påverkar långsiktig planering. Bore betonar dock att det aldrig pratats så mycket om landsbygdsutveckling i Umeå kommun som nu.</p> <p>🔗 Ulla Gustafsson, Bygderådet: Diskussion om tomterna i Sävar och en "vill inte"-grupp som motsätter sig vindkraft.</p>

	<p>☒ Mikael Berglund, Socialdemokraterna: Landsbygdsutvecklingsprogrammet har implementerats i Byggnadsnämnden och lyfts in i Byggnadsnämndens verksamhetsplan för 2025. Mikael tycker det är ett stort steg i rätt riktning.</p> <p>☒ Mattias Larsson, Centerpartiet: Svårigheter för förvaltningarna att ignorera landsbygdsfrågor med alla pågående initiativ och program.</p> <p>☒ Olle Nygren, Holmöns Utvecklingsforum: Holmön har haft problem med strömavbrott och färjan i och med stormen och Olle konstaterar att både bybor och involverade verksamheter har lärt sig mycket från situationen, d.v.s. när beredskapsfrågan i högsta grad blir aktuell. Olle lyfter också fram att LLU-projekten har gått bra med bland annat vindskydd byggda av arkitektstudenter. Ett omsorgsprojekt för barn- och äldreomsorg har också genomförts, samt arbete med vandringsleder.</p> <p>☒ Maria Bergstén, Stöckebygdens Utveckling: Mötesplats Stöcke håller på att anställa en vikarie för en person som ska gå på föräldraledighet. Maria är glad att det kommit in så många ansökningar och att det visar på ett stort intresse för landsbygdsutvecklingsfrågorna. Utöver det pågår projektet ”Resilienta landsbygder” för fullt som ni kan läsa mer om här: Pågående projekt – Mötesplats Stöcke. Målet med projektet är att utreda möjligheterna till en modell för resurseffektivitet och självförsörjning av mat och vatten. Här uppmanar Maria ledamöterna till att höra av sig om de vill vara med i ett kommande genomförandeprojekt med Stöcke.</p> <p>Gällande Leader idériket 2030 så berättar Maria att även där håller man på att anställa personer till kansliet. Hon lyfter också fram att en stor utmaning är de långa handläggningstiderna hos Jordbruksverket och att projektsökande kan få vänta upp till ett år på besked. Som en effekt av detta försöker kansliet underlätta för projektsökande och kommer inom kort tillhandahålla bland annat ungdomscheckar och mikrostödd till företagare för att underlätta administrationen för sökanden.</p> <p>☒ Johanna Engström, Företagarna: Konsultbolaget Vkna! har nu fokus på digital omställning i Västerbottens inland, med projekt för att stärka jämställdhet och inkludering. Stort intresse för utbildning inom skogsbruk.</p> <p>☒ Emma Borneberg, enskild företagare: Föreningslivet i Taveljö växer, trots svacka i företagen sedan 2019. Det ser ut att bli bättre nu.</p>
<p>Landsbygdsstrategiernas punkter inkl. landsbygdsvepet.</p>	<p>Utvärdering LBR 2024: Jennie och Linn har tagit fram en digital enkät för att utvärdera LBR-året som gått. Svara på den senast 15 januari: Utvärdering LBR 2024</p> <p>☒ Digitalt projekt: Den 18 december avslutas projektet ”Digitala företagsplattformar för likvärdiga digitaliseringsmöjligheter i landsbygder”</p>

<p>Utvärdering digitalt, skickas på mejl!</p>	<p>(DigiPlats). Projektet har pågått under 2023–2024 och målet har varit att öka kunskapen om hur kommuner tillsammans med andra företagsfrämjande aktörer kan samverka för att skapa lokala digitala plattformar som stärker småföretag på landsbygd i deras digitaliserande. Projektet har genomförts i samverkan med Umeå Universitet och Örnsköldsviks kommun och under projektets gång har plattformen Bygdetorget utvecklats och testats i Sörmjölle och på Holmön. Efter projektets slut kommer Umeå Universitet fortsätta förvalta plattformen och undersöka möjligheter till samarbeten, med målet att inkludera fler byar och stärka föreningslivet samt inkludera ett beredskapsperspektiv.</p> <p>Läs mer om projektet och ta del av det framtagna metodstödet och projektfilmen via: www.umea.se/inspirationsbank</p> <p>📄 Landsbygdsstödet: Under hösten fick landsbygdsutvecklingsstödet en förstärkning på 150 000 kronor för 2024 års budget. Totalt inkom 26 ansökningar under 2024, varav 6 projekt beviljades med hjälp av förstärkningen. En av ansökningarna resulterade i att vi beviljat stöd för upprustningen av Brandtornet i Botsmark, där man kommer kunna se ända till Holmsund under klara dagar.</p> <p>📄 Seniorprojekt: Landsbygdsnätverket ses fyra gånger per år och samordnas av Linn tillsammans med Seniortorget. Syftet med nätverket är att seniorer ska kunna ses och inspireras och utbyta erfarenheter med varandra. Förhoppningen är på så vis att nätverket ska leda till nya samarbeten över byagränser.</p> <p>Nu planerar Seniortorget ett event som heter "Säg hej" den 1 feb 2025 utomhus och efter eventet följer två kampanjveckor under vecka 6 och 7 där Seniortorget uppmanar föreningslivet till att delta och genomföra aktiviteter som bidrar till stärkt social gemenskap. Senaste 20 december behöver ni ha anmält er aktivitet. Vill ni veta mer om eventet eller har frågor så tipsar vi er om att ta kontakt med Seniortorget via Åsa Enberg som är samordnare på Seniortorget: asa.enberg@umea.se</p> <p>📄 Holmötrafik: Trafiken till och från Holmön har varit mycket utmanande under hösten. Frågan om den långsiktiga lösningen för trafiken drar ut på tiden. Trafikverket och Länsstyrelsen redovisade sitt regeringsuppdrag att utvärdera trafiken i maj 2023. I januari 2024 skickade regeringen deras slutrapport på remiss, varav Umeå kommun och fler organisationer yttrade sig. Därefter har ingen hört något.</p> <p>📄 Landsbygdssvepet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Botsmark: Diesel och bensinpumpen vid industriplasten är i gång och klar för att användas. Tidigare fanns en pump centralt inne i byn vid
---	---

	<p>butiken men då butiken gick i konkurs valde man att flytta pumpen till industriområdet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rödå: Harbeviljats 200 000 kr från Demokratifonden för att skapa en mobil ungdomsgård i form av en flyttbar barack-container där de kan träffas parallellt med skruv- och mekarkvällarna • Byggnadsnämndens verksamhetsplan: Likt Mikael berättade så har Byggnadsnämnden implementerat landsbygdsprogrammet i deras verksamhetsplan. Det har också tillsatts medel för att jobba med landsbygdsplanering under 2025 med särskilt fokus på att se över områdesbestämmelser i bland annat Hissjö.
<p>Rapportering: vägbelysning</p>	<p>Se separata minnesanteckningar och framtagna underlag.</p> <p>Nästa steg handlar om att representanterna från rådet önskar att Tekniska nämnden plockar fram en underhållsplan och budget innehållandes vad det hade kostat att underhålla och rusta upp belysningsanläggningarna på landsbygderna som inte är prioriterade utifrån VTI:s kriterier (med tillägget småort)</p> <p>Därefter behöver dialog initierats mellan politiker, tekniska nämnden, tekniska förvaltningen och bybor i början av nästa år.</p> <p>Mattias påpekade att vägbelysningen måste tas upp så att frågorna kan behandlas inom Umeå kommun. Det uttrycks stor oro över hanteringen kring vägbelysning på Umeå landsbygder.</p> <p>Alf reflekterade över skillnader mellan stad och land, där nedläggning av belysning på landsbygderna sker samtidigt som städer skapar trygga platser genom bättre belysning vilket bekostas med massor med pengar.</p> <p>P-G nämnde att en ny investeringsplan behövs med modern teknik och nya armaturer. Torbjörn påpekade att det nu finns fler boende än när belysningen ursprungligen installerades.</p>
<p>Status projekt: <i>Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten</i></p>	<p>Se separat statusrapport från projektledaren Mårten Bäck.</p>
<p>Lägesbild: förskolor i</p>	<p>Det diskuterades planer för Stöcke, där det framkom att skolorna kommer att ha platsbrist mellan 2027–2028, vilket kan leda till att årskurs 6 kommer evakueras till Ålidhemsskolan. Målet är att ha den nya skolan klar till årsskiftet 2028–2029, då eleverna kan flytta tillbaka till Stöcke. En detaljplan för skolan</p>

<p>Tavelsjö, Rödå och Stöcke</p>	<p>är ute på samråd till 8 januari, och efter det kommer en tydligare plan att tas fram baserat på inkomna synpunkter.</p> <p>I februari planeras ett möte med Stöcke, där Moa Brydsten, Christina Bernhardsson och Mikael Berglund deltar.</p> <p>Maria anser inte att lokaler i stan ska användas för att lösa problemen i Stöcke, och påpekade att situationen varit känd i 10 år utan en lösning. Alf uttryckte att detta är en viktig fråga för landsbygderna och att beslutsfattare inte verkar ha tillräcklig framförhållning. LBR skulle kunna vara en kontaktpunkt för skol- och förskoleplanering.</p> <p>Tavelsjös detaljplan är klar, men miljöundersökningar har ännu inte genomförts och planen försenas ytterligare.</p> <p>För Bullmark och Sörfors har det byggts nya skolor vilket är positivt för landsbygderna. Mattias tog upp problemet i kommunen med att skaffa mark för skolbyggnader, medan Alf nämnde att det finns kommunal mark i Rödåsel, och planeringen för en skola där är på gång. Tidplanen är att bygget ska kunna starta hösten 2025.</p> <p>Förskole- och grundskolestrukturen ska fortsätta diskuteras under rådsmötet i januari.</p>
<p>Vindkraftsplanen</p>	<p>Umeåregionens kommuner arbetar med att revidera kommunernas gemensamma vindkraftsplan. Arbetet påbörjades för ett år sedan, och underlag har nu tagits fram. Dialog pågår med olika aktörer, inklusive rennäring och nätägare. Det första förslaget väntas gå ut på samråd våren 2025, och samråd kommer att hållas med berörda byarna och med markägare.</p> <p>Teknikutvecklingen inom vindkraft går snabbt, och många aktörer i regionen visar stort intresse för vindkraftverk, bland annat i Robertsfors kommun. Uppdraget med att revidera vindkraftsplanen kommer från Umeåregionens regionråd och innefattar vindkraft på land och hav, samt en förstudie kring solkraft. En arbetsgrupp med representanter från varje kommun. Ambitionen är att planen ska gå upp för antagande kring årsskiftet 2025/2026.</p> <p>Jennie och Linn föreslår att vi bjuder in Hanna Jonsson (kontaktperson för projektet från Umeå kommun) till ett av våra rådsmöten under 2025 för ytterligare information.</p> <p>Inspel: Om planen genomförs, kan Umeå kommun få stor vindkraftsproduktion i närheten, nästan lika mycket som hela kommunens nuvarande energiförbrukning.</p> <p>Inspel: Viktigt att inte släcka gatubelysningen innan vindkraften startar upp.</p>

	För frågor, kontakta Hanna Jonsson via e-post: hanna.jonsson@umea.se .
<u>Förslag</u> <u>mötetider</u> <u>2025</u>	<ul style="list-style-type: none"> - 29 januari - 10 april - 4 juni (heldag) - 11 september - 4 december
11:35-11:40 Förslag landsbygdsdag 2025	8 oktober
Övrigt	

Kallat av:

Elin Lindqvist för Mikael Berglund, Jennie Bergvall Kalén, Linn Alexandersson

Webbsida: www.umea.se/lbr